

נעמי סימן טוב – מבחר ציורים

הציירת נעמי סימן-טוב מציגה את ציוריה, זה למעלה מעשרים שנה, בתערוכות שונות בארץ ובחו"ל. כעת ניתן להתרשם ממקבץ יפה של עבודותיה בעשור האחרון, בתערוכה שאצר פרופ' חיים מאור באוניברסיטת בן גוריון בבאר שבע.

העבודות השונות נוגעות במספר מוקדים: חקירת היחס בין אומנות לאומנות או מעשה מלאכה, עיסוק במזרחיות בנשיות ובמגדר, מקומו של הזר, 'התכתבות' עם עולם הילדות, חיבור פולקלור עם אינטלקט, קודש עם חול, ואמירות פוליטיות וחברתיות. הצד השווה הוא העיסוק הפוסט-מודרניסטי ב'אחר', תוך ערעור ההפרדה בין אומנות 'גבוהה' ל'נמוכה', בין אומנות 'טהורה' לאומנות בעלת 'אמירה', ובין תחומי אומנות שונים כמו ספרות וציור.

בדברי המבוא לתערוכה, מצטט חיים מאור את הצייר הסוריאליסט הבלגי רנה מגריט: "ישנם עצמים שגורמים לנו להניח כי ישנם עצמים אחרים שמסתתרים מאחוריהם". ביצירותיו, חקר מגריט את היחס בין העצמים הטבעיים בעולם, לתאורים שלהם במרחב של 'עולם האומנות'. ציוריו תיארו באופן מדויק וקפדני פריטים שונים מהמציאות, אך הם הונחו במסגרת ובהקשר שערערו במכוון את ממשותם (כמו התפוח המכסה את פניו של האיש בחליפה, בציור 'בן האדם'). אחת הדרכים לביטוי הפער בין 'הזכר האמיתי' לבין הייצוג האומנותי שלו, היתה שילוב של תמונות ומילים. בציור 'בגידת הדימויים', לדוגמא, צייר מגריט מקטרת ומתחיה המשפט: "זו אינה מקטרת". אמירה זו מזכירה לצופה כי הציור הוא בסך הכל מעשה רמיה של חיקוי המציאות. חיים מאור קושר את רעיונותיו של מגריט, לאופן בו משלבת נעמי סימן טוב שטיחים, קירות, חומות, אריגים, ופחיות שימורים, עם ציטוטים שונים (ד"ר דוליטל, דקלומים, סיסמאות), המזכירים לנו כי חפצים אלו הם בשה"כ ציורים.

מעניין יהיה לבדוק, האם בציורים מובעת עמדה בדבר עליונותם של החפצים הממשיים, תוצרה של מלאכת האומנות, על פני התחליף הייצוגי של מעשה האומנות, או אולי להפך. כך או כך, דומה שמעל לכל בולט בעבודותיה של סימן-טוב היופי האסטטי ה'פיוטי', והאופן בו מתבוננת נעמי בעולם ב'תום וברגש', אך גם במבט 'מפוכח ביקורתי ומלא אירוניה'.

כמעט כל העבודות בתערוכה צוירו בשמן על בד, בנוסף נעשה שימוש בחומרים 'פשוטים' ו'גסים' כמו לוחות דיקט ושקולד, המחדדים את עמימות הפער בין האובייקט במציאות ובין קיומו ב'שדה האומנות'. כפי שצוין, העבודות בתערוכה מציגות חפצים יומיומיים כמו שטיחים וקופסאות שימורים. השטיחים הרבים מעוצבים בסגנון 'מזרחי' עם שילובי קולאז' שונים. בנוסף ניתנת בציורים נקודת מבט 'סובייקטיבית' על תמונות נוף מוכרות יותר או פחות, כמו הפרשנות למראה הזריחה והשקיעה על מגדל דוד, או ההתרשמות האימפרסיוניסטית הנפלאה ממראה בנין מגורים בקרית אליעזר בלילה, ויצוגו המופשט ביום. במספר עבודות נעשה שימוש בטכניקה היוצרת רושם של מין הדפס דיגיטלי-קוביסטי על בסיס צבעי שמן. עיצוב הקולאז'ים נע בין השבלוני לנשגב (כמו בעבודה 'נוף').

מלבד 'נוף', המראות האימפרסיוניסטיים של קרית אליעזר בלילה, והדימויים המופשטים של קרית אליעזר ביום, אציין במיוחד את 'כחול וריילי'. צדה האחד של עבודה זו, מציג את הכותל בעיצוב ורוד-סגול, וכנגדו בצד השני, גלים ירקרקים-כתומים-שחורים עם אשליית עומק מהפנטת. לצד ניגודיות צבעים מענינת, 'מפגיש' ציור זה ישר ועקום, סטטי ודינאמי, מוחשי ורוחני, ריחוק וקרבה, קודש וחול. עבודה פיוטית אחרת המבטאת אֶהוּת קִמְאִית היא 'דיוקן עצמי עם בת', המציגה מבעד לסבכה, פנים של אם ובתה, ויד מלטפת.

התערוכה מוצגת בכל שעות היום בקומה 1 - של בניין הסנאט באוניברסיטה. הכניסה חופשית